

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Kaip kreiptis į teismą?**Kaip kreiptis į teismą?**

Čekija

1 Ar turiu kreiptis į teismą, ar yra alternatyvų?

Kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į teismą siekdamas apginti savo teisę, kurią kėsinama pažeisti arba kuri yra pažeista. Visada patartina pirmiausia stengtis ginčą išspręsti taikiai. Taip pat galima naudotis alternatyviais ginčų sprendimo metodais. Tam tikrose civilinės teisės srityse valstybė sudaro atitinkamoms teisinių santykių šalims galimybę patikėti teisinį ginčą spręsti kitam privačiam organui. Čekijoje tai vyksta arbitraže, kurio veikla reglamentuojama Įstatymu Nr. 216/1994 dėl arbitražo proceso ir dėl arbitražo priteistų sumų išieškojimo su pakeitimais. Įvykus arbitražo procesui, arbitražas priteisia sumą ir jo sprendimas yra privalomas abiem ginčo šalims, jis turi vykdytino teismo sprendimo galią. Tarpininkavimas ne baudžiamosios teisės srityje reglamentuojamas Įstatymu Nr. 202/2012 dėl tarpininkavimo ir tam tikrų teisės aktų (Tarpininkavimo įstatymo) dalinio keitimo. Daugiau informacijos žr. skirsnyje „Alternatyvus ginčų sprendimas. Čekija“.

Net po to, kai kreipiamasi į teismą, priklausomai nuo bylos pobūdžio, įmanoma pasiūlyti, kad teismas siektų draugiško susitarimo (žr. Įstatymo Nr. 99/1963, Civilinio proceso kodekso su pakeitimais 67–69 straipsnius ir 99 straipsnį). Patvirtintas teisminis susitarimas turi tokį patį poveikį kaip ir galutinis teismo sprendimas. Jis taip pat yra teismo sprendimo vykdomasis dokumentas. Patvirtintas teisminis susitarimas yra kliūtis iš naujo pradėti bylą, dėl kurios jau priimtas sprendimas.

2 Ar nustatytas ieškinio senaties terminas?

Senaties terminai skiriasi priklausomai nuo konkrečių atvejų, todėl pageidautina kuo anksčiau kreiptis teisinės konsultacijos. Ieškinyms turi būti pateiktas kompetentingame teisme, kol nesuėjo senaties terminas (ieškinyms teismui turi būti įteiktas iki senaties termino pabaigos).

Kai sueina senaties terminas, skolininko prievolė neišnyksta, bet susilpnėja. Tai reiškia, kad nebegalima reikalauti ją įvykdyti, jeigu skolininkas remiasi senaties terminu. Senaties terminai apskritai reglamentuojami Įstatymo Nr. 89/2012 (Civilinio kodekso) 609–653 straipsniuose. Bendras senaties terminas yra treji metai, jis pradedamas skaičiuoti pirmąją dieną, kurią galima įgyvendinti savo teisę. Konkrečių specialiųjų senaties terminų trukmė priklauso nuo įgyvendinamos teisės pobūdžio.

3 Ar turėčiau kreiptis į šios valstybės narės teismą?

Žr. „Jurisdikcija. Čekija“.

4 Jei taip, į kokį šios valstybės narės teismą turėčiau kreiptis – pagal savo arba atsakovo gyvenamąją vietą ar pagal kitus bylos teisingumo kriterijus?

Teismų jurisdikciją lemia teritorinės, dalykinės ir funkcinės jurisdikcijos taisyklės.

Teritorinė jurisdikcija reiškia konkrečių tos pačios rūšies teismų jurisdikcijos aprėptį. Ji lemia tai, kuris konkretus pirmosios instancijos teismas nagrinėja konkrečią bylą ir joje priima sprendimą. Pagrindinės teritorinės jurisdikcijos taisyklės išdėstytos Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 84–89a straipsniuose. Tačiau reikėtų nepamiršti, kad tam tikrais atvejais teritorinė jurisdikcija gali būti reglamentuojama tiesiogiai taikytiniais ES teisės aktais, kurie yra viršesni už nacionalinės teisės aktus (žr. tam tikras Reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, kuriuo reglamentuojama ne tik tarptautinė, bet ir teritorinė jurisdikcija, nuostatas), o tai reiškia, kad Čekijos teisės aktais nustatytos teritorinės jurisdikcijos taisyklės taikomos ne visada.

Teritorinę jurisdikciją turintis teismas yra šalies, kuriai pateikiamas ieškinyms (atsakovo), bendrosios kompetencijos teismas, jeigu įstatyme nenumatyta kitaip. Bendrosios kompetencijos teismas visada yra apylinkės teismas. Kai jurisdikciją nagrinėti bylas pirmąją instanciją turi apygardos teismas (žr. klausimą Nr. 2.1), teritorinė jurisdikcija priklauso apygardos, kurioje yra proceso šalies bendrosios kompetencijos (apylinkės) teismas, teismui. Jeigu ieškinyms pateikiamas keliems atsakovams, teritorinę jurisdikciją turi bet kurio iš jų bendrosios kompetencijos teismas.

Fizinio asmens bendrosios kompetencijos teismas yra apylinkės, kurioje yra jo gyvenamoji vieta, teismas, o jeigu šalis gyvenamosios vietos neturi, tada tai yra teismas, kurio apylinkėje asmuo yra apsistojęs. Gyvenamąją vietą laikoma vieta, kurioje asmuo gyvena ketindamas ten nuolat pasilikti (gali būti, kad tokių vietų yra ne viena, tokiais atvejais bendrosios kompetencijos teismui galima priskirti visų tokių vietų teismus).

Verslą vykdančio fizinio asmens bendrosios kompetencijos teismas byloms, kylančioms iš verslo veiklos, yra apylinkės, kurioje yra asmens verslo vieta, teismas (verslo vieta yra į viešą registrą įrašytas adresas); jeigu asmuo verslo vietos neturi, tai yra apylinkės, kurioje yra jo gyvenamoji vieta, teismas, o jeigu šalis neturi gyvenamosios vietos – apylinkės, kurioje šalis yra, teismas.

Kriterijus juridinio subjekto bendrosios kompetencijos teismui nustatyti yra juridinio subjekto registruotoji būstinė (žr. Įstatymo Nr. 89/2012 (Civilinio kodekso) 136–137 straipsnius).

Nemokumo patikėtinio, vykdančio savo pareigas, bendrosios kompetencijos teismas yra apylinkės, kurioje yra jo registruotoji būstinė, teismas.

Specialios taisyklės taikomos valstybės bendrosios kompetencijos teismui (teismui, kurio apylinkėje registruotąją būstinę turi valstybės organizacinis padalinys, turintis jurisdikciją pagal specialias teises nuostatas, o jeigu teritorinę jurisdikciją turinčio teismo tokiu būdu nustatyti negalima – teismui, kurio apylinkėje atsirado aplinkybės, suteikiančios teisę į ieškinyje pateiktą reikalavimą), savivaldybės bendrosios kompetencijos teismui (teismui, kurio apylinkėje yra savivaldybė) ir aukštesniojo teritorinio savivaldos skyriaus bendrosios kompetencijos teismui (teismui, kurio apylinkėje yra to teritorinio savivaldos skyriaus administracinis įstaigų registruotosios būstinės).

Jeigu atsakovas, būdamas Čekijos Respublikos pilietis, bendrosios kompetencijos teismo neturi arba neturi bendrosios kompetencijos teismo Čekijos Respublikoje, jurisdikciją turi teismas, kurio apylinkėje buvo paskutinė žinoma atsakovo gyvenamoji vieta Čekijos Respublikoje. Turtines teises asmens, neturinčio kito kompetentingo teismo Čekijos Respublikoje, atžvilgiu gali įgyvendinti teismas, kurio apylinkėje yra asmens turtas.

Ieškinyms (prašymas pradėti procesą) prieš užsienio asmenį gali būti pateikiamas teismui, kurio apylinkėje Čekijos Respublikoje yra užsienio asmeniui priklausantis objektas arba objekto organizacinis padalinys.

Dalykinė jurisdikcija lemia jurisdikcijos pasiskirstymą tarp konkrečių rūšių teismų – pagal ją nustatoma, kuris teismas nagrinės bylą pirmąją instanciją. Civiliniame procese dalykinė teismų jurisdikcija reiškia tai, kad apylinkių teismai turi jurisdikciją nagrinėti bylas pirmąją instanciją, jeigu teisės aktuose konkrečiai nenumatyta, kad dalykinę jurisdikciją turi apygardų teismai arba Čekijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas.

Funkcinė jurisdikcija lemia jurisdikcijos pasiskirstymą tarp įvairių rūšių teismų, paeilui nagrinėjančių tas pačias bylas, kai teismo sprendimas apskundžiamas įprasta arba specialia tvarka (kitą variantą, šį jurisdikciją lemia tai, kuris teismas priims nutartį dėl įprasta arba specialia tvarka apskųstų sprendimų).

5 Į kokį šios valstybės narės teismą turėčiau kreiptis, atsižvelgiant į ieškinio pobūdį ir ginčijamos sumos dydį?

Kaip jau minėta (žr. atsakymą į 4 klausimą), dalykinė teismų jurisdikcija civiliniame procese reiškia tai, kad pirmosios instancijos procesas iš esmės priklauso apylinkių teismų jurisdikcijai.

Apygardų teismų naudai padaryta keletas šio principo išimčių – šie teismai nagrinėja bylas, išvardytas Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 9 straipsnio 2 dalyje. Tai daugiausia susiję su sprendimais bylose, kurioms dėl jų pobūdžio reikalinga tam tikro lygio specializacija, ir bylose, kurios faktiniu ir teisiniu požiūriu yra sudėtingesnės. Apygardų teismai pirmąją instanciją nagrinėja tokiais atvejais:

darbdavio ir išmokų gavėjo ginčus, kylančius iš tarpusavio susitarimu grąžinamų permokų, susijusių su pensijų draudimo išmokomis, ligos draudimu, valstybės socialine parama ir pagalba materialiniams poreikiams patenkinti, taip pat ginčus dėl tarpusavio atsiskaitymų, susijusių su atgaline data mokama kompensacija, sumokėta įgyvendinant teisę į ligos draudimo išmokas, ginčus dėl streiko ar lokauto neteisėtumo, ginčus dėl užsienio valstybės ar asmenų, turinčių diplomatinį imunitetą ir privilegijas, jeigu šie ginčai priklauso Čekijos teismų jurisdikcijai, ginčus dėl arbitro sprendimo dėl kolektyvinės sutarties prievolių vykdymo, panaikinimo, bylas, kylančias iš teisinių santykių, susijusių su verslo įmonių, visuomeninių įmonių, labdaros subjektų ir labdaros fondų kūrimu, ir akcinių bendrovių, jų partnerių ar narių ginčus, taip pat partnerių ar narių tarpusavio ginčus dėl jų dalyvavimo akcinėje bendrovėje, akcinių bendrovių, jų partnerių ar narių įstatymais nustatytų jų organų ar likvidatorių tarpusavio ginčus, jeigu santykiai susiję su įstatymu nustatytų organų ar likvidavimo organo narių pareigų vykdymu, ginčus, kylančius iš autorių teisių teisės, ginčus dėl nesąžininga konkurencija arba neteisėtais konkurencijos ribojimais pažeistų arba dėl to pavojuje atsidūrusių teisių, bylas dėl juridinio asmens pavadinimo ir reputacijos apsaugos, ginčus dėl finansinių garantijų ir ginčus, susijusius su įsakomaisiais vekseliais, paprastaisiais vekseliais ir investicinėmis priemonėmis, ginčus dėl prekybos prekių biržoje, bylas, susijusias su Savininkų asociacijos generalinėmis asamblėjomis, ir su jomis susijusius ginčus, išskyrus ginčus dėl Asociacijos narių įnašų, skirtų namui ir jo teritorijai administruoti, ginčus dėl avansinių mokėjimų už paslaugas ir paslaugų sąnaudų paskirstymo metodo, bylas dėl įmonių ir kooperatyvų pertvarkymo (įskaitant procesus dėl kompensacijų) pagal specialias teises nuostatas, ginčus dėl gamyklos ar jos dalies įsigijimo ar nuomos, ginčus dėl statybos sutarčių, kurios yra ribas viršijančios viešosios sutartys, taip pat dėl tokioms sutartims vykdyti tiekiamų priemonių, teisinės atsakomybės klausimus, kai viena iš šalių veikė nerūpestingai, ginčus, kylančius dėl verslo grupėms taikomų taisyklių, ginčus dėl kreditorių reikalavimų apsaugos sumažinus bendrovės akcinį kapitalą arba sumažinus kooperatyvo narių pagrindines investicijas.

Čekijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas turi jurisdikciją pirmąją ir vienintelę instanciją nagrinėti bylas, kuriomis siekiama pripažinti užsienio teismų sprendimus santuokos bylose (tai netaikoma ES valstybių narių teismų sprendimų pripažinimui, jeigu taikomas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000) ir bylose, kuriomis siekiama nustatyti arba paneigti vaiko kilmę pagal Įstatymo Nr. 91/2012 dėl tarptautinės privatinės teisės 51 straipsnį ir 55 straipsnio 1 dalį.

6 Ar galiu pareikšti ieškinį teismui pats, ar turiu kreiptis į tarpininką – advokatą?

Čekijos civiliniame procese nėra bendros pareigos būti atstovaujama advokato.

Teisė būti šalimi teismo procese

Kiekvienas asmuo gali nepriklausomai dalyvauti teismo procese kaip proceso šalis pagal savo veiksnumą (Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 20 straipsnio 1 dalis). Tapęs pilnamečiu, fizinis asmuo įgyja visišką veiksnumą, kurį turėdamas gali būti šalimi teismo procese. Pilnametystė pasiekama, kai asmeniui sueina aštuoniolika metų. Iki sueinant šiam amžiui, pilnametystę galima pasiekti, kai patenkinamas prašymas suteikti veiksnumą (žr. Įstatymo Nr. 89/2012 (Civilinio kodekso) 37 straipsnį) arba kai sudaroma santuoka. Jeigu proceso šalis neturi visiško veiksnumo, procese ji gali turėti atstovą. Ribotai veiksnus pilnametis asmuo taip pat gali neturėti teisės būti šalimi teismo procese.

Atstovavimas galimas pagal įstatymą ar valdžios institucijos sprendimą (įstatymu nustatytas atstovavimas) arba pagal įgaliojimą. Asmuo, dalyvaujantis procese kaip šalies atstovas, turi pateikti tokio atstovavimo įrodymą.

Fiziniam asmeniui, negalinčiam nepriklausomai dalyvauti teismo procese, turi atstovauti jo globėjas arba rūpintojas (Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 22–23 straipsniai ir 29a straipsnis).

Veiksnioms proceso šalims pagal įgaliojimą taip pat gali atstovauti jų pasirinktas asmuo (Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 24–28a straipsniai).

7 Kur konkrečiai turiu kreiptis dėl ieškinio pareiškimo – į teismo priimamąjį, teismo sekretoriatą ar kitą administracinį padalinį?

Ieškiny (prašymas pradėti procesą) pateikiamas teisme, turinčiame dalykinę, teritorinę ir funkcinę jurisdikciją. Konkrečių Čekijos teismų adresai pateikiami [Čekijos Teisingumo ministerijos tinklalapyje](#).

8 Kuria kalba galiu pareikšti ieškinį? Ar galiu ieškinį pareikšti žodžiu, ar jį būtina teikti raštu? Ar galiu siųsti ieškinį faksu arba elektroniniu paštu?

Civiliniame procese visos šalys turi vienodą statusą ir teisę teismo posėdyje vartoti savo gimtąją kalbą (žr. Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 18 straipsnį). Teisė teismo posėdyje vartoti gimtąją kalbą taikoma tik žodiniame teismo procese ir netaikoma teismo ir šalių susirašinėjimui (ir atvirksčiai), todėl prašymas turi būti pateikiamas čekų kalba.

Prašymas pradėti procesą gali būti pateikiamas raštu (žr. Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 42 straipsnį). Rašytiniai bylos dokumentai pateikiami popierine arba elektronine forma per viešąjį duomenų tinklą arba faksu. Rašytinius bylos dokumentus, tarp kurių yra pareiškimas dėl bylos esmės, pateikus faksu arba elektronine forma, vėliausiai per 3 dienas turėtų būti raštu pateiktas identiško teksto originalas. Jeigu bylos dokumentai teikiami elektronine forma su sertifikuotu elektroniniu parašu (pagal Įstatymą Nr. 227/2000 dėl elektroninio parašo su pakeitimais) arba elektronine forma pagal specialias teises nuostatas (Įstatymą Nr. 300/2008 dėl elektroninių aktų ir autorizuotos dokumentų konversijos), vėliau pateikti originalių dokumentų nereikalaujama.

Prašymas pradėti procesą ir prašymas išduoti vykdomąjį dokumentą gali būti pateikiamas tik žodžiu ir užregistruojamas (žr. Įstatymo Nr. 292/2013 dėl specialaus teismo proceso su pakeitimais 14 straipsnį), jeigu minėtą procesą taip pat galima pradėti be prašymo arba jeigu tai yra procesas dėl leidimo tuoktis, procesas dėl apsaugos nuo smurto šeimoje, procesas, kuriuo nustatoma arba paneigiama vaiko kilmė, ir įvaikinimo procesas. Kiekvienas apylinkės teismas privalo pateiktus bylos dokumentus užregistruoti ir nedelsdamas juos perduoti kompetentingam teismui. Toks bylos dokumentų pateikimas turi tokį patį poveikį, tarsi jie būtų pateikti kompetentingam teismui.

9 Ar yra nustatytos specialios ieškinio pareiškimo formos, o jeigu jų nėra, kaip turiu išdėstyti ieškinį? Koks turi būti ieškinio turinys?

Iš anksto nustatytų ieškinio (prašymo pradėti procesą) pateikimo formų nėra. Ieškinyje (prašyme pradėti procesą) turi būti išdėstyta bendroji informacija (žr. Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 42 straipsnio 4 dalį) ir specialioji informacija (žr. Civilinio proceso kodekso 79 straipsnio 1 dalį).

Bendroji informacija – nurodomas teismas, kuriam adresuojamas prašymas, ir ieškinį teikiantis asmuo. Iš ieškinio taip pat turi būti aišku, su kokia byla jis susijęs ir ko juo siekiama, ieškinys taip pat turi būti pasirašytas ir jame turi būti nurodyta data.

Specialioji informacija – nurodomi šalių vardai, pavardės, adresai, gimimo datos arba identifikaciniai numeriai (verslo subjekto pavadinimas arba juridinio asmens pavadinimas ir registruotoji būstinė, identifikacinis numeris, šalies pavadinimas ir atitinkamas valstybės organizacinio padalinio, dalyvaujancio procese jos vardu, pavadinimas), prirėikus – ir atstovai, aprašomi pagrindiniai faktai ir įrodymai, kuriais remiasi ieškovas, taip pat turi būti aiškiai nurodyta, ko ieškovas siekia.

Jeigu prašyme nėra reikiamos informacijos arba jeigu ji yra neįskaitoma arba neaiški, teismas paragina šalį per tam tikrą laikotarpį ištaisyti šiuos trūkumus. Jeigu to nepadaroma ir dėl to procesas negali būti tęsiamas, teismas prašymą pradėti procesą atmeta. Teismas neatsižvelgia į kitus pateiktus bylos dokumentus, kol jie nėra tinkamai ištaisyti ar papildyti (žr. Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 43 straipsnį). Prašymas turi būti pateiktas reikiama egzempliorių skaičiumi siekiant užtikrinti, kad vienas egzempliorius liktų teismui ir kad prirėikus kiekviena šalis gautų po vieną egzempliorių (žr. Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 42 straipsnio 4 dalį).

10 Ar reikia mokėti teismo mokesčių? Jeigu taip, kada? Ar turiu mokėti advokatui nuo pat ieškinio pareiškimo?

Teismo rinkliavos imamos už procesus, vykdomus Čekijos Respublikos teismuose, už Rinkliavų tarifuose nurodytus veiksmus, už teismų atliekamus pavienius veiksmus ir teismų administracijos atliekamus veiksmus. Šių rinkliavų sumos išdėstytos Įstatyme Nr. 549/1991 dėl teismo rinkliavų su pakeitimais. Teismo rinkliavos arba yra nustatytos kaip konkreti suma, arba nustatomos kaip teismo proceso dalyko vertės procentinė dalis.

Šios rinkliavos netaikomos tam tikroms byloms (daugiausia neginčijamoms). Bylos, kurioms taikoma išimtis pagal materialinę teisę, be kita ko, apima ginčus dėl globos, įvaikinimo, išlaikymo prievolių tarp tėvų ir vaikų ir kt. Šiems procesams rinkliavos visiškai netaikomos.

Ieškovai procesuose, kuriais nustatomi išlaikymo mokesčiai, žalos sveikatai atlyginimas, kompensacijos už sužalojimą darbe, profesines ligas ir kt., nuo rinkliavų yra atleisti asmeniškai. Jeigu ieškovas konkrečiame procese yra asmeniškai atleistas nuo rinkliavų ir teismas jo ieškinį patenkina, rinkliavą turi sumokėti atsakovas.

Taip pat įmanoma leisti taikyti vadinamąsias individualias išimtis, susijusias su proceso šalių finansine ir socialine padėtimi ir nagrinėjamos bylos ypatingomis aplinkybėmis. Jeigu ieškovas dėl ilgalaikio nedarbo, sunkios ligos ar kt. patiria materialinį nepriteklį, jis gali kreiptis į teismą, kad būtų visiškai arba iš dalies atleistas nuo rinkliavų. Pageidautina, kad atitinkamas prašymas būtų pridėtas prie pradinio ieškinio. Spręsdamas dėl atleidimo nuo rinkliavų mokėjimo, teismas atsižvelgia į pareiškėjo bendrą turtą, finansinę ir socialinę padėtį, teismo rinkliavos sumą, pateikto ieškinio pobūdį ir kt. Tačiau tai neturėtų būti savavališkas arba akivaizdžiai beviltiškas bandymas arba piktnaudžiavimas teisėmis. Taip pat žr. „[Teisinė pagalba. Čekija](#)“.

Rinkliava mokėtina, kai pateikiamas prašymas pradėti procesą. Jeigu ji nėra sumokėta tuo pačiu metu, kai pateiktas prašymas, teismas paragina šalį sumokėti rinkliavą ir nurodo jai, kad per skirtą laiką nesumokėjus rinkliavos procesas bus sustabdytas.

11 Ar galiu gauti nemokamą teisinę pagalbą?

Žr. „[Teisinė pagalba. Čekija](#)“.

12 Nuo kurio momento mano ieškinys laikomas oficialiai pareikštu? Ar institucijos praneš, ar mano ieškinys pareikštas tinkamai?

Teismo procesas pradėdamas tą dieną, kai teismas gauna prašymą (žr. Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 82 straipsnį) arba kai teismas paskelbia nutartį pradėti procesą be prašymo (žr. Įstatymo Nr. 292/2013 dėl specialaus teismo proceso su pakeitimais 13 straipsnio 2 dalį).

Ieškinio (prašymo pradėti procesą) įteikimo teismui faktas yra proceso pradžia ir teismas neskelbia jokio specialaus patvirtinimo, kad procesas yra pradėtas. Jeigu ieškinys (prašymas pradėti procesą) asmeniškai įteikiamas teismo kanceliarijai, jis gali būti patvirtintas užantspauduojant ieškinio kopiją.

Jeigu prašymas turi trūkumų (jame nėra privalomos informacijos arba ji yra neaiški arba neįskaitoma), teismas paragina šalį juos pašalinti. Jeigu per teismo nustatytą laiką šie trūkumai nepašalinami ir dėl šios priežasties procesas negali būti tęsiamas, teismas atmeta prašymą pradėti procesą ir procesą sustabdo.

13 Ar gausiu išsamią informaciją apie bylos tvarkaraštį (pvz., kada atvykti į bylos svarstymą)?

Kai tik procesas pradėdamas, teismas be papildomų prašymų imasi užtikrinti, kad byla būtų nagrinėjama ir kuo greičiau būtų priimamas sprendimas (žr. Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 100 straipsnio 1 dalį). Teismas privalo ieškinį (prašymą pradėti procesą) asmeniškai įteikti kitoms proceso šalims (žr. Civilinio proceso kodekso 79 straipsnio 3 dalį). Proceso metu teismas supažindina šalis su įvairiomis jų teisėmis ir pareigomis. Jeigu turi būti atliktas konkretus procesinis veiksmas, teismas nustato jo atlikimo terminą.

Šalys ir jų atstovai turi teisę susipažinti su teismo byla, išskyrus balsavimo registrą, ir daryti jos išrašus ir kopijas. Pirmininkaujantis teisėjas kiekvienam teisėtą interesą arba pagrįstą priežastį turinčiam asmeniui leidžia susipažinti su byla ir daryti jos išrašus ir kopijas, jeigu tai nėra byla, kurios turinys pagal teisės aktus turi būti konfidencialus (žr. Įstatymo Nr. 99/1963 (Civilinio proceso kodekso su pakeitimais) 44 straipsnį).

Paskutinis naujinimas: 27/09/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.